

ชื่อวิทยานิพนธ์ : บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน
ตำบลปะโค อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

ผู้วิจัย : พระมหาวินัย สุจิณโณ (วงษ์มา)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (วิชาพระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
: พระมหาปริญญา วรรณโณ, ดร., ป.ธ.๓, ศน.บ. (บริหารการศึกษา),
พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
: ผศ.ดร. เจษฎา มุลยาพอ, พธ.บ. (ศาสนา), M.A. (Buddhist Studies),
Ph.D. (Buddhist Studies)

วันที่สำเร็จการศึกษา : มีนาคม ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ๑) ทฤษฎีและแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๒) สภาพและปัญหาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ตำบลปะโค อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี และ ๓) แนวทางการส่งเสริมบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ตำบลปะโค อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายนำไปวิเคราะห์ประกอบ

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิต คือสถานะของการมีระดับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง โดยสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคคล จะต้องให้วิธีการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยการสร้างเงื่อนไขให้บุคคลประสบด้วยตนเอง หรือการให้เป็นแบบอย่าง หรือการฝึกอบรมให้บุคคลเกิดความเชื่อ เช่น การเข้ารับการฝึกอบรมกรรมฐาน เพื่อให้บุคคลผู้นั้นได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในประสบการณ์ด้วยตนเอง และสำคัญที่สุด จริยธรรม เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวมนุษย์โดยธรรมชาติ ซึ่งจะต้องพัฒนาขึ้น โดยอาศัยกฎเกณฑ์ ความประพฤติที่ได้จากหลักการทางศีลธรรม หลักปรัชญา วัฒนธรรม กฎหมาย หรือจารีตประเพณี เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม

สภาพปัญหาและบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน พบว่า พระสงฆ์ขาดความรู้ ความเข้าใจและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ตามแนวทางวิถีพุทธ วิถีธรรม เศรษฐกิจแบบพอเพียง พฤติกรรมของพระสงฆ์ ที่มีความสมถะน้อยลง และประชาชนเข้าวัดน้อยลง ปัจจุบันบทบาทของพระสงฆ์ในการเข้าร่วมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน ลดน้อยถอยลงตามความเจริญของวิทยาการสมัยใหม่ เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและชุมชน

แนวทางการส่งเสริมบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนตำบลปะโค อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ควรส่งเสริม ด้านศีลธรรม จริยธรรม สามัคคีธรรม และหลักปฏิบัติตามทางสายกลาง เพื่อนำไปสู่ความพหิพอกินตามแนวทางวิถีพุทธ วิถีธรรม เศรษฐกิจแบบพอเพียง ส่งเสริมรูปแบบในการดำเนินการจัดกิจกรรม ที่พระสงฆ์ดำเนินการด้วยตนเองโดยตรง เช่น

การเทศนาในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางพุทธศาสนาต่างๆ และอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ด้านต่างๆ การจัดกิจกรรมเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น การกระทำตามบทบาทดังกล่าวของพระสงฆ์ จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้แนวทางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดสภาพแวดล้อมบ้านเรือนให้สะอาด การสร้างความอบอุ่นในครอบครัว การออมเพื่อบริจาค การเสริมสร้างชุมชนปลอดภัย อายุมข การเสริมสร้างความสงบสุข เอื้ออาทร ไม่มีการทะเลาะวิวาทบาดหมางกันภายในชุมชน และการส่งเสริมให้ประชาชนปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ให้มีความสุขทั้งกายและใจ มีงานทำ มีรายได้พออยู่พอกิน มีสภาพแวดล้อมชุมชนที่สะอาด และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

Thesis Title : The Sanghas' roles in Development of The
Quality of Life of People in Pako Sub-District,
Khudchab District, Udonthani Province

Researcher : Phramaha Wanchai Sucinno (Wongma)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Parinya Varañano (Todchuay), Pali III, B.A.
(Educational Administration), M.A. (Buddhist Studies),
Ph.D. (Buddhist Studies)

: Asst. Prof. Dr. Jedsada Munyapho, B.A. (Religion),
M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : March, 2017

Abstract

The objectives of this research were; 1) to study the theory and development of quality of Life 2) to study the Conditions and the problems in the Sanghas' roles in developing the quality of life of the community in Pako Sub-District, Kudchab District, Udonthani Province and 3) to study the ways to promote the roles of Sanghas in developing the quality of life in the community in Pako Sub-District, Khudchab District, Udonthani Province. This education is qualitative research by interviewing the target group of informants for the performance of analysis.

The results of education showed that the quality of life is the state of the good level of life. They are happy and satisfied with their own lives by adapting themselves in living with each other in society and environments happily. To develop the virtue and the morality for individuals must be encouraged to learn both directly and indirectly by creating conditions for individuals who face by themselves or to be managed to be the model or to train individuals to have the faith such as to be trained in the ground for mental culture in order to encourage those individuals to learn how to develop the quality of life by self-experience and the morality, absolutely, is in the human beings by nature. This morality is developed by assistance of regulation and the conduct is obtained from the principles of moral, philosophy, culture, law or convention for the sake of their own happiness and society.

The condition of problems and the roles of Sanghas in developing the quality of lives in the community were found that the Sanghas are lack of knowledge and necessary data concerning the enhancement of qualification of life in accordance with Buddhist and Dhamma way, sufficient economy. Sanghas' conducts in the tranquility decrease and people entering the temple decrease also. The modern roles of Sanghas to participate in developing the quality of life in the community decrease in accordance with the progress of modern sciences because of the change occurring in the society and the community.

The guideline in enhancing the Sanghas' roles in developing the quality of life of the community In Pako Sub-district Kutxab District, Udonthani Province was found that to enhance the moral precepts, morality, harmony and the principle of practice in accordance with the middle way in order to be sufficient for utility in accordance with Buddhist and Dhamma way, sufficient economy, enhancement of model in proceeding the activities in which the Sanghas proceed by themselves directly such as to preach in the Buddhist holidays and various important days by participation of the community such as training management in order to create the knowledge in various aspects, management of activity to inherit the local culture and traditions etc. The performance in accordance with the Sanghas' roles leads to the development of the quality of life in the community in various forms such as the application of the theory of sufficient economy, the management of the environment cleaning in the houses, to create the warming in the family, to economize the property for future, to create the community to be free from the causes of ruins, to create the peacefulness, charity, not to quarrel in the community and to encourage people to improve their own lives, family and community to be both physical and mental happiness, to have employment, sufficient earnings, clean environment in community and to have the security in life and property.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของพระมหาปริญา
วรญาณ, ดร. ประธานที่ปรึกษา และ ผศ.ดร.เจษฎา มุลยาพอ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้
คำแนะนำตรวจแก้ข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ที่สุด และขออนุโมทนาขอบคุณอาจารย์ ดร.บุญส่ง
สินธุ์นอก ที่ได้แปลบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของอาจารย์
เป็นอย่างยิ่ง ขอกราบอนุโมทนาและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัย ขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้อง
สมบูรณ์ตามรูปแบบของงานวิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดวิทยาเขตหนองคาย ที่ได้ให้ความ
เอื้อเฟื้อ และอำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ รายงานการ
วิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณและขออนุโมทนา

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน
ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

พระมหาวันชัย สุจินฺโน (วงษ์มา)

มีนาคม ๒๕๖๐